

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

1000 София, ул. Московска № 33,

X

ИЗХ. РЕГ. №

ДО
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ЧРЕЗ
Г-Н ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДОКЛАД

от

**Надежда Бобчева – заместник-кмет на Столична община
Направление „Зелена система, екология и земеползване“**

Относно: *подписване на Договор за климатична неутралност на град София, като един от 100-те климатично неутрални и интелигентни града, в рамките на проект „Нет зиро ситис“ (Net Zero Cities)*“.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

Мисиите на Европейския съюз са нов инструмент за справяне с някои от основните предизвикателства, пред които държавите-членки са изправени. Те са новост на програмата за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“. Като вземат за отправна точка научните изследвания и иновациите, мисиите на ЕС определят смели, конкретни и измерими цели, които да бъдат реализирани в ясно определен срок, за да се постигнат осезаеми резултати за всички европейски граждани. Те представляват координирани усилия на Комисията за обединяване на необходимите ресурси като програми за финансиране, политики и разпоредби, а също и други дейности, необходими за постигане на целите на тези мисии. Те имат за цел и да мобилизират

и активизират участници от публичния и частния сектор, като например държавите – членки на ЕС, регионалните и местните органи, научноизследователските институти, предприемачите и инвеститорите, за да се постигне реално и трайно въздействие.

Петте Мисии са нов подход на Службите на Комисията при изпълнението на програма Хоризонт в периода 2021 – 2027 г. Характерно за тях е, че те подкрепят комбиниран набор от мерки за търсене на решение на големи предизвикателства. Мисията на ЕС за „100 климатично неутрални и интелигентни града на бъдещето до 2030 г.“ адресира именно промените в климата и интегриране на технологиите в градската инфраструктура, а проектът „Нет зиро ситис“ (Net Zero Cities)“ се подкрепя от нея.

В началото на 2022 г. град София кандидатства да бъде един от 100-те климатично неутрални и интелигентни града, като залага амбициозната цел до 2030 г. да постигне намаляване на емисиите на CO₂ еквивалент до 80%, спрямо базовата година. С одобряването на кандидатурата ни през пролетта на същата година, София се ангажира да разработи и подпише Договор за климатична неутралност („Климатичен договор“).

Климатичният договор се състои от три части:

- **Ангажимент (Commitments)**
- **План за действие (Action Plan)**
- **Инвестиционен план (Investment Plan)**

– Документът **Ангажимент** на София е рамката, чрез която градът се ангажира да постигне климатична неутралност до 2030 г., включваща визия, стратегия и конкретни стъпки, които ще бъдат предприети.

За реализирането на поставената цел са необходими съвместни усилия и координация от страна на всички заинтересовани. В тази връзка, беше проведена работна среща за обсъждане на възможностите за съвместни и координирани действия между Столична община и представители на бизнеса и неправителствения сектор за постигане на климатична неутралност в контекста на Мисията на Европейския съюз за „100 климатично неутрални и интелигентни града на бъдещето до 2030 г.“. В резултат от усилията на Столична община и добрата комуникация със заинтересованите страни договорът ще бъде подписан от:

- Асоциация на собствениците на бизнес сгради в България;
- Камара на строителите в България;
- „СОФ Кънект“, оператор на летище София;
- „Софийска вода“ АД;
- Клинтех България;

- Български съвет за устойчиво развитие;

Допълнително се водят разговори за принципна подкрепа от страна на Министерство на околната среда и водите, което е ключова институция в реализирането на инициативата Net-Zero Government Initiative – Leading by Example, към която България се присъедини с Решение на Министерския съвет от месец ноември 2023 г.

За осигуряване на необходимата подкрепа за повишаване на климатичната неутралност на града към 2030 г. Столична община се обърна и към членовете на „Научния съвет по климат и климатични промени“. Следните висши учебни заведения, членове на Съвета, са поели ангажимент да подпишат Климатичния договор, като се ангажират в рамките на съвета да предоставят научнообосновани становища по отношение на проектите, които ще бъдат изпълнявани:

- Университет по архитектура, строителство и геодезия;
- Лесотехнически университет;
- Университет за национално и световно стопанство и
- Висше транспортно училище „Тодор Каблешков“.

– Документът **План за действие** е цялостна стратегия за постигане на климатична неутралност на града до 2030 година.

Съществената част от Плана за действие са:

(1) изготвяне на базова инвентаризация на емисиите на парникови газове, включваща последните налични данни (от 2022 г.). Въз основа на резултатите от инвентаризацията се определя разликата (emission gap) до целта от 80% към 2030 г. и

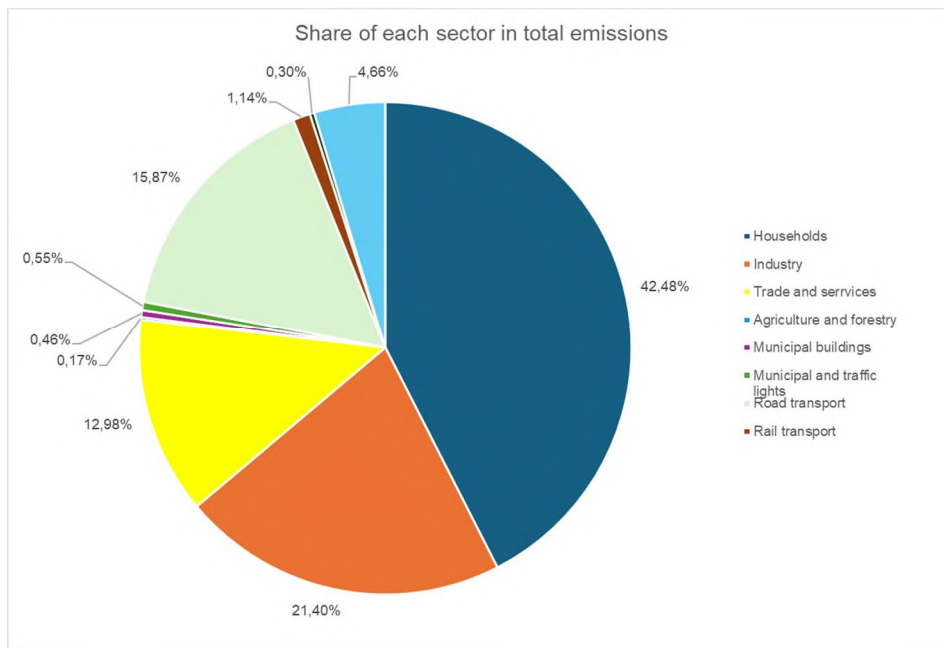
(2) начертаване на пътищата за постигане на климатична неутралност с общо описани портфолиа от мерки и действия.

– Документът **Инвестиционен план** представлява рамката, определяща необходимите финансови и инвестиционни ресурси за постигане на климатичната неутралност на града до 2030 г. В него се включват освен необходимите финансови ресурси за капиталови и други инвестиции и анализ на необходимите условия за привличане на външни инвестиции, както и анализ на икономическите и финансовите показатели за мониторинг, и оценка на ефективността на инвестициите.

Основни елементи от стратегията на Столична община

Инвентаризацията на емисиите на парникови газове в Столична община показва, че общият им обем е 4,2 млн. тона CO₂екв (базова година 2022). Това е намаление с 8% спрямо нивата от 2018 г.

Графика 1: Разпределение на емисиите по сектори

Въз основа на инвентаризацията на емисиите на парникови газове недостигът (emission gap) за постигане на 80% климатична неутралност към 2030 г. е оценен на 41%.

Резултатите от инвентаризацията показват, че сградите, особено жилищните, промишлеността и секторите на автомобилния транспорт са основните емитери на парникови газове. Данните за индустрията обаче не бяха достатъчни и резултатите бяха изчислени въз основа на интерполация спрямо националните, което доведе до изкривяването им. Този сектор ще бъде разгледан подробно при извършването на следващата инвентаризация. За целите на изготвянето на Климатичния договор са взети предвид секторите на сградите, транспорта и отпадъците. Тези три сектора са основата на бъдещите действия в областта на климата, като усилията ще бъдат насочени към подобряване на енергийната ефективност, насърчаване на възобновяемата енергия, модернизирани на обществения транспорт и неговата инфраструктура и насърчаване на разделянето на отпадъците при източника и тяхното рециклиране или оползотворяване.

Предвидената стратегия е предназначена да осигури преход към климатична неутралност чрез активно ангажиране на всички заинтересовани страни в София, насърчаване на сътрудничеството и прозрачността и подкрепа за устойчиви иновации и финансиране.

В резултат на съгласието си да подкрепят Климатичния договор, заинтересованите страни, които ще го подпишат, представиха конкретни ангажименти, които са включени в Плана за действие.

Основните интервенции на Столична община ще обхващат, но не се ограничават до:

1. Насърчаване на устойчив транспорт и мобилност.

1.1. Инвестиране в обществен транспорт.

За подобряване на устойчивата мобилност и намаляване на емисиите от транспортния сектор град София с приоритет ще се насочи към:

- Електрификация и обновяване на обществения транспорт: Ще работим за инвестиране в цялостна програма за модернизация, като се осигурят нови електрически автобуси, трамваи, тролейбуси и ще се разширят линиите на метрото. Целта е предоставяне на чисти и ефективни възможности за транспорт.
- Разнообразяване и разширяване на инфраструктурата: Ще работим за създаване на подходяща инфраструктура, която да насърчава колоезденето и ходенето пеша.

1.2. Електрифициране на общински и частни превозни средства.

- Насърчаване на използването на електрически превозни средства (EV) в общински структури, организации и компании;
- Разширяване на градската инфраструктура за зареждане на EV, за да улесни прехода към електрически транспорт;
- Обсъждане на стимули и институционална подкрепа за насърчаване на жителите и бизнеса да възприемат електромобилите, допринасяйки за намаляване на емисиите и подобряване на качеството на въздуха.

2. Подобряване на енергийната ефективност на сградите.

2.1. Поетапно енергийно обновяване на общински сгради.

Намаляване на потреблението на енергия в съществуващите сгради чрез въвеждането на:

- Енергийно ефективни технологии: изолация, ефективно осветление, интелигентни системи за отопление и охлаждане в съществуващи сгради;
- Енергийни одити: за идентифициране на области за подобрене и ефективно насочване на усилията за модернизация;
- Системи за управление на енергията: инсталиране на интелигентни измервателни устройства и автоматизирани системи за управление.

2.2. Стандарти за изграждане на Net-Zero.

София се ангажира да работи съвместно със заинтересованите страни за създаване на регулации, гарантиращи, че новите проекти

отговарят на най-високите стандарти за енергийна ефективност и насърчават изграждането на сгради, които са неутрални по отношение на въглерода.

3. Кръгова икономика и устойчиво потребление.

3.1. Управление на отпадъците.

Столичната администрация осъзнава значението на намаляването на отпадъците и принципите на кръговата икономика, и полага усилия за подобряване на своите практики за устойчиво управление на отпадъците в съответствие с националните и европейските разпоредби.

- Намаляване на отпадъците и рециклиране.

Ще продължим да полагаме усилия за намаляване на генерирането на отпадъци при източника и насърчаване на рециклирането в цялата Столична община, като прилагаме принципа „замърсителят плаща“. Ние сме готови да приложим програми за рециклиране, за да насърчим жителите и бизнеса да разделят ефективно рециклируемите материали.

Ще провеждаме широки образователни кампании за повишаване на осведомеността относно намаляването на отпадъците, рециклирането и практиките за отговорно потребление.

3.2. Зелени обществени поръчки.

За допълнително повишаване на устойчивостта на процесите, Столична община ще разработи, съвместно със заинтересовани страни, практики за организиране на т. нар. „зелени обществени поръчки“ и ще работи за тяхното ефективно въвеждане.

Планират се съвместни инициативи с местния бизнес за насърчаване на устойчиво производство и потребление, и икономически растеж по отговорен за околната среда начин.

Климатичният договор е с хоризонт до 2050 г., което е дългосрочно усилие и обхваща действия и инициативи в различни сектори, и с различни заинтересовани страни. Поради тази причина се предвижда управлението на договора да бъде организирано по следния начин:

- Û Дирекция „Климат, енергия и въздух“ в АСО да осъществява регулярен мониторинг на изпълнението на Договора, да поддържа непрекъснатата връзка със заинтересованите страни и да подкрепя работата на „Звеното за преход към климатична неутралност“;
- Û Съществуващото „Звено за преход към климатична неутралност“ да се превърне в постоянно действащо като

се актуализира състава му и се включат представители на заинтересованите страни, подписали договора. Основните задължения на Звеното ще са свързани със стратегическо наблюдение на напредъка по изпълнението на предвидените мерки, предоставяне на насоки и предложения за решения на възникнали предизвикателства. Звеното ще се събира регулярно, но не по-рядко от веднъж на три месеца;

Û Активиране на ролята на Научния съвет по климат и климатична неутралност, чрез включването му на най-ранен етап в обсъжданията на потенциални мерки за постигане на климатична неутралност.

Договорът трябва да се представи до 16 септември 2024 г. пред Службите на Комисията. В случай на успешна реализация на поетия от страна на Столична община ангажимент, изложен в Климатичния договор, столицата ще получи знака на Мисията. Това е задължително условие за достъп до допълнително финансиране и възможност за присъединяване към големи иновационни дейности и пилотни проекти.

Необходимо е да се отбележи, че Климатичният договор е документ, който дори и след получаване на знака на Мисията, може да бъде надграждан, изменян и допълван в хода на изпълнението си.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 12, т. 13 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, предлагам Столичният общински съвет да вземе следното

РЕШЕНИЕ

1. Упълномощава кмета на Столична община да подпише Договор за климатична неутралност.
2. Дава съгласие Столична община да представи Договора за климатична неутралност на Мисията на Европейската комисия - „100 климатично неутрални и интелигентни града на бъдещето до 2030 г.“, в рамките на проект „Нет зиро ситис“ (Net Zero Cities)“.

Приложение :

Договор за климатично неутрален град. Ангажименти за климатична неутралност до 2030г.

ccc_commitments_S
ofia_4 sept 2024_BG

С УВАЖЕНИЕ,

*Изготвил и съгласувал чрез АИССО:
Я. Георгиева – вр.и.д директор КЕВ*

СТОЛИЧНА ОБЩИНА
СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000, София, ул. Московска №33, Тел. 02/93 77 591, Факс 02/38 70 855, e-mail:
info@sofiacouncil.bg, <http://council.sofia.bg>

Проект на Решение

РЕШЕНИЕ №

На Столичния общински съвет

От година

За подписване на Договор за климатична неутралност на град София като един от 100-те климатично неутрални и интелигентни града.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 12, т. 13 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, във връзка с изпълнението на проект „Нет зиро ситис“ (Net Zero Cities)“

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

РЕШИ :

1. Упълномощава кмета на Столична община да подпише Договор за климатична неутралност.

2. Дава съгласие Столична община да представи Договора за климатична неутралност на Мисията на Европейската комисия – „100 климатично неутрални и интелигентни града на бъдещето до 2030 г.“, в рамките на проект „Нет зиро ситис“ (Net Zero Cities)“.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на, Протокол №, т. от дневния ред, по доклад № и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

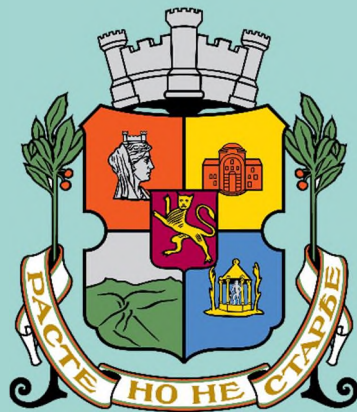
**Председател на Столичния
Общински съвет:**

.....

Договор за климатично неутрален град

Ангажменти за климатична неутралност до 2030 г.

Ангажменти за климатична неутралност на град София

Съдържание

Съдържание	2
1 Въведение	3
2 Цел: Климатична неутралност до 2030 г	4
3 Стратегически приоритети	7
4 Процес и принципи	10
5 Подписали страни	14
Приложение 1: Индивидуални ангажименти	16

1 Въведение

Въведение

София е стар европейски град, богат на история и културно наследство исторически артефакти, зелени паркове и красиви природни околности с разнообразна растителност и животински свят, които съставляват богатото биоразнообразие на града, както и модерни постройки. Значителна част от територията е заета от постсоциалистически жилищни райони, характеризиращи се с масивни жилищни блокове.

Предизвикателство и мисия на местната власт е да трансформира града в модерен, иновативен, устойчив и адаптивен.

Основавайки се на последователната политика на София за превръщането ѝ в по-чист, по-зелен и по-приятен за живеене град, кметът на София взе решение през 2022 г. да участва в поканата на Европейската комисия да стане един от 100-те европейски града, ангажирани с постигането на климатична неутралност и интелигентни градове до 2030 г. Това решение е резултат от непрекъснатата работа в различни сектори в сътрудничество с академични институции, частни компании и местни заинтересовани страни.

Нашата мотивация за участие в мисията на ЕС "100 климатично неутрални и умни градове до 2030 г." се основава на амбицията ни да подобрим градската среда и да постигнем нашата цел за климатична неутралност за устойчивото благополучие на нашата общност. Участието ни в мисията на градовете също така отваря широк достъп до добри практики и иновации в справянето с неблагоприятните ефекти от изменението на климата и по-добра адаптация към неговото въздействие. Това е амбиция, която заслужаваме.

Ангажиментът на общината към климатичната неутралност не е нещо ново. Още през 2011 г. кметът подписа Споразумението на кметовете (CoM), с което беше поставена цел за намаляване на емисиите с 22% до 2020 г., в съответствие с политиките на ЕС по това време. През 2015 г. е подписано и писмо за ангажимент с Глобалното споразумение на кметовете за климата и енергията (GCoM).

През 2022 г. окончателната инвентаризация на емисиите на парникови газове за 2020 г., изготвена съгласно изискванията на Споразумението на кметовете и Плана за устойчиво енергийно развитие (SEAP) на София за периода 2012-2020 г., показва, че София дори е надминала поставената цел и е постигнала намаление на емисиите на парникови газове с 24,7% в сравнение с нивата от базовата година 2007. Това беше причината за поставянето на нова амбициозна цел за намаляване на емисиите с поне 40% до 2030 г. и ангажимент за постигане на климатична неутралност до 2050 г.

София разполага с необходимите стратегически документи, които поставят цели и планове в различни сектори, оказващи голямо въздействие върху климатичната неутралност и зеления преход, като основните от тях включват:

- **Визията за София** – всеобхватна стратегия за устойчиво градско развитие, обхващаща всички сектори на живота.
- **Планът за устойчива градска мобилност**, който определя визията и целите в сектора на транспорта и мобилността.
- **Програмата за управление на отпадъците**, която определя целите и начините за постигане на по-добра система за управление на отпадъците и намаляване на отпадъците.
- **Общ устройствен план на София**, който определя изискванията за градско

развитие.

- **Програмата за управление на околната среда**, която дефинира устойчивите решения на екологичните проблеми и подобряване на състоянието на околната среда, за да се осигури добро качество на живот за жителите на общината и да се минимизират рисковете за човешкото здраве.

Основният стратегически документ на София, който подчертава ангажимента за намаляване на емисиите на парникови газове с 40,6%, намаляване на енергопотреблението и увеличаване дела на възобновяемите енергийни източници в крайното потребление до 2030 г., е **Планът за устойчива енергия и действия за климата (SECAP)**, който е допълнен от всички споменати по-горе стратегически документи.

През последните години значимостта на усилията за опазване на околната среда постепенно се превърна във важен приоритет за Столична община и днес стратегическите документи, свързани с развитието на град София, включват и прилагането на конкретни мерки за осигуряване на устойчиво развитие на града, включително управление на отпадъците, подобряване на качеството на атмосферния въздух, водите, горите и планирано залесяване, превръщане на паркове и открити градски пространства в желани зони за отдих, запазване на зелената система на града и др.

По пътя към климатичната неутралност София е реализирала редица инициативи и проекти, финансирани със средства от Европейския съюз и собствени фондове. Всички проекти и решения за действия в посока климатична неутралност се основават на научни доказателства и са подкрепени от академичната общност в София чрез два научни съвета, създадени в рамките на общината – Научен съвет за подобряване на качеството на атмосферния въздух и Научен съвет по климат и климатични промени.

Благодарение на сътрудничеството с научните и академичните общности, в Столична община са изготвени няколко важни изследователски документа, които са разработени с научно обосновани решения за проблемите, свързани с климатичната неутралност:

- Изследване на добрите практики за справяне с ефектите на градския топлинен остров, разработено в сътрудничество със Софийския университет през 2019 г.
- Проучване на слънчевия потенциал на покривите на общинските сгради, проведено през 2020 г. от Софийския университет, използващ иновативни технологии, инсталирани на дронове.
- Стратегически модел за намаляване на ефекта от градския топлинен остров и Генерален план за засаждане и защита на уличните дървета, разработен през 2021 г. от Лесотехническият университет.

Въпреки това, с присъединяването си към Мисията, ние виждаме възможност да черпим нови идеи и да се възползваме от добрите практики на участващите градове, както и да имаме неограничен достъп до знания и експертиза на европейско и глобално ниво. Така София ще се нареди сред водещите градове при прилагане на възможностите за справяне с предизвикателствата на климатичните промени и предавайки натрупаните знания на други градове в България и по света.

В допълнение, финансовите възможности и експертизата, които Мисията предоставя чрез създадения Капиталов хъб ще помогнат София да използва по-добре наличните средства и да получи допълнително финансиране по пътя си към климатична неутралност.

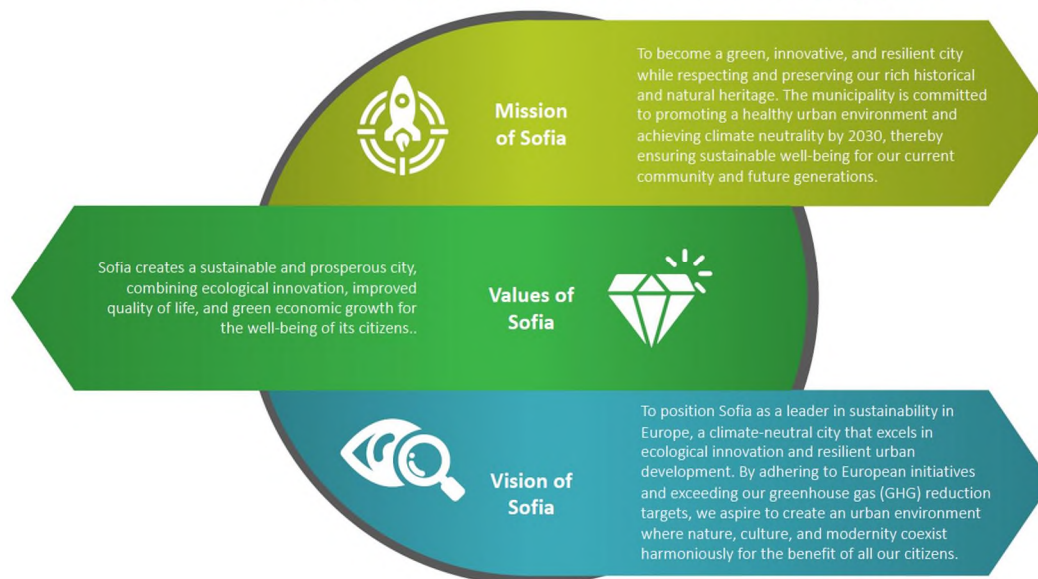
2 Цел: Климатична неутралност до 2030 г

Цел

Столична община се стреми да постигне баланс, като прилага политики, които позволяват на града да настигне европейските и глобалните икономически и индустриални лидери, като същевременно запази своята идентичност на хилядолетен исторически облик и зелен град. Тази стратегическа визия е предложена и активно подкрепяна от местната власт. Продължаващите приоритети включват транспорт и мобилност, управление на отпадъците, качество на атмосферния въздух, отворени зелени пространства, дигитализация и иновации.

Sofia, a city committed to achieving climate neutrality by 2030, within the framework of the EU Mission "100 Climate-Neutral and Smart Cities by 2030"

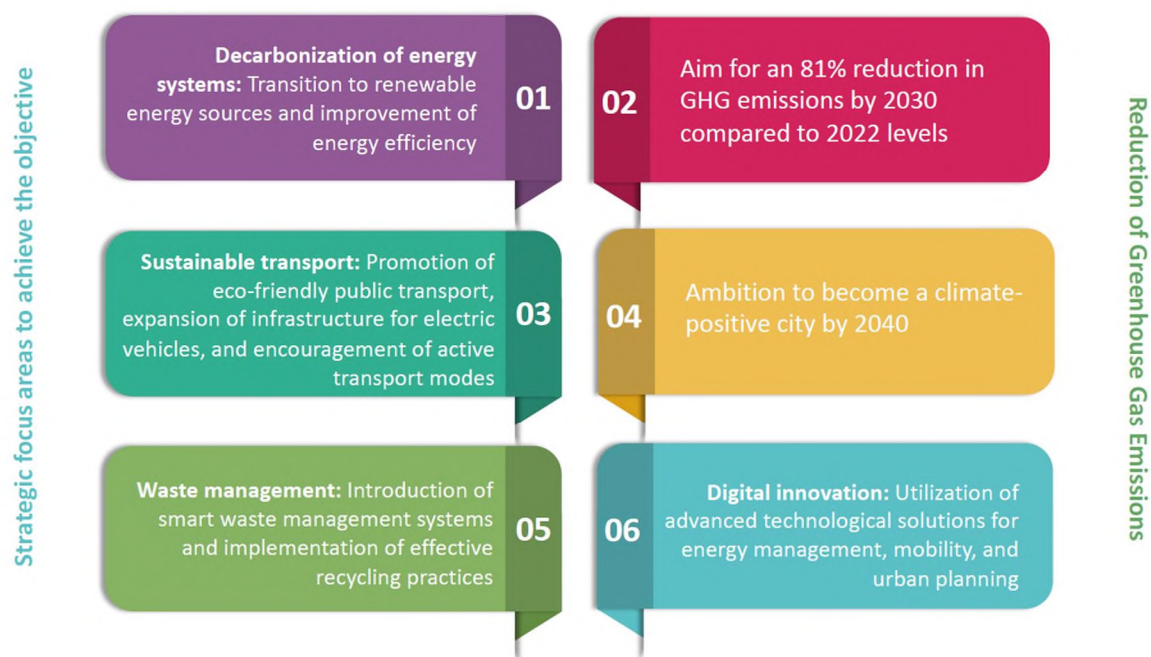
Както беше споменато по-горе, през 2015 г., с присъединяването си към Глобалното споразумение на кметовете за климата и енергията (GCoM) и в съответствие с изискванията на инициативата, София разработи и прие План за устойчиво енергийно развитие за периода 2012-2020 г., в рамките на който бяха извършени четири инвентаризации на емисиите на парникови газове – през 2011 г., 2015 г. и 2018 г. Окончателната инвентаризация за отчитане на изпълнението на SEAP 2012-2020 беше подготвена през 2022 г. за годината 2020. През 2021 г. започна подготовката на Плана за устойчиво енергийно развитие и действия за климата на Столична община за 2021-2030 г. (SECAP 2021-2030), като за базова година беше избрана 2018 г. Планът беше приет през декември 2021 г., поставяйки цел за намаляване на емисиите на парникови газове с минимум 40,6% до 2030 г. (целева година) в сравнение с нивата от 2007 г. (базова година). Тази цел беше определена за цялата административна територия на общината и беше напълно съобразена с целите на ЕС. Целта обхваща всички сектори, разгледани от Мисията на градовете, както и Обхват 1 и Обхват 2 съгласно Глобалния протокол. Газовете, за които беше извършена инвентаризацията, включват CO₂, CH₄ и N₂O, а емисиите бяха изчислени в тонове CO₂ еквивалент (tCO₂e).

Инвентаризациите на парниковите газове в Столична община изключват съоръженията, обхванати от Схемата за търговия с емисии (ETS) в града, с изключение на топлофикационната система, която е основният източник на топлинна енергия в града.

Нашият ангажимент за климатична неутралност до 2030 г. е изразен в Заявлението ни участие в Мисията на ЕС за „100 климатично неутрални и интелигентни града на бъдещето до 2030 г.“ и обхваща цялата територия на Столична община. Столична община се ангажира да намали емисиите на парникови газове с 81% спрямо базовото ниво и, като се има предвид, че 52% от територията на града е зелена, вярваме, че градът може да изпълни високите си амбиции.

SOFIA OBJECTIVE : CLIMATE NEUTRALITY BY 2030

Основните области, върху които трябва да се съсредоточи Столична община, са транспорт, стационарната енергия (сгради) и отпадъци. Въпреки това, ние сме наясно, че емисиите от някои сектори не могат да бъдат напълно ограничени до 2030 г. За тези области планираме да разработим стратегия, която да очертае действията за справяне до 2050 г.

Нашият ангажимент надхвърля просто намаляване на емисиите на парникови газове. Визията ни за Столична община през 2030 г. е градът да бъде зелен, иновативен и дигитален център; център на чиста и възобновяема енергия и устойчивост; предпочитана дестинация за инвестиции с висока добавена стойност в сектора на високите технологии; привлекателно място за живеене и работа, насърчаващо разнообразието и приобщаването, със запазена и устойчива градска среда; силен партньор с дългосрочна и последователна политика за ангажираност в глобалните усилия за устойчивост и борба с климатичните промени. Основните ни цели са да трансформираме град София в:

- **Климатично неутрален град** - чрез прилагане на най-високите стандарти за енергийна ефективност и трансформиране на енергийния микс към използване на енергия от възобновяеми източници, с акцент върху споделеното производство и потребление на енергия на местно ниво.
- **Ресурсно ефективен град** - развитие в съответствие с принципите на кръговата икономика, с акцент върху опазването на околната среда и биоразнообразието и създаването на комфортна и здравословна среда за гражданите.
- **Адаптивен град** - повишаване на способността за адаптация към негативните въздействия, причинени от климатичните промени, чрез разработване на регулаторната рамка и институционалния капацитет, привличане на вниманието на обществеността и бизнеса, прилагане на екологосъобразни решения за адаптация и увеличаване на възможностите за предотвратяване и подобряване на готовността и реакцията при екстремни климатични събития.

Съпътстващите ползи от нашите действия за климатична неутралност ще допринесат и за справедливото разпределение на резултатите и ще гарантират, че бъдещите поколения ще

наследят здрав и устойчив град на зелена, устойчива и устойчива планета. Подобряването на енергийната ефективност и насърчаването на възобновяемата енергия ще помогнат на домакинствата и бизнеса да намалят енергийните си разходи.

Освен това, намаляването на изкопаемите горива ще бъде полезно и за качеството на въздуха в града, което ще осигури по-здравословна среда за хората, което има преки социални и икономическите ползи.

В допълнение, ние сме посветени на трансформирането на София в умен град, използвайки иновативни технологии и осигурявайки надеждни данни и дигитализация за подобряване на качеството на живот, устойчивостта и ефективността на градските дейности и услуги.

Заедно с местните заинтересовани страни виждаме амбициозната цел да постигнем поне 80% намаление на емисиите на парникови газове чрез подготовката на План за климатични действия като основа за намиране на решения и компетенции за изграждане на по-зелено, нисковъглеродно бъдеще.

В нашето пътуване се ръководим от няколко ключови принципа като почтеност, иновации, отчетност, прозрачност и партньорство. Вярваме, че съвместното създаване е необходимо за постигане на нашите цели, както и за ангажирането на множество участници и граждани и прилагането на системни и ориентирани към търсенето действия. Считаме, че мониторингът и съвместното учене ще гарантират измерими резултати от нашите действия и ще направят напредъка ни прозрачен.

В областта на управлението, по пътя към климатичната неутралност, разглеждаме ролята на преходния екип да се превърне в постоянно наблюдаващо звено, което се фокусира върху планиране, управление и мониторинг на действията за климатична неутралност. Това звено, под ръководството на кмета, ще бъде насочено към прилагане и подобряване на Плана за климатична неутралност на град София. Обмисляме създаването на нов инструмент за мониторинг и отчитане, както и по-тясно свързване на екипа с местната общност чрез дигитални медии като специализирани платформи и интернет страници. Този иновативен подход ще гарантира, че нашият град е готов да се справи с предстоящите предизвикателства и да се възползва от възможностите, които идват с прехода към климатично неутрално бъдеще.

Поради бурните политически събития в страната, характеризирани от няколко последователни кампании за национални избори, и като се има предвид фактът, че точно преди подаването на Договора за климатично неутралния град (ССС) на Столична община ще се проведат нови избори, най-вероятно ангажиментът на националното правителство ще бъде добавен към договора на София след подаването му, но преди края на 2024 година.

Вярваме, че избраното национално правителство ще приеме възможността да се ангажира с СССР на София, тъй като действията на най-големия град в страната са от жизненоважно значение за постигането на националните цели по отношение на климатична неутралност, енергийна ефективност и кръгова икономика.

3 Стратегически приоритети

Стратегически приоритети

Нашите стратегически приоритети включват (1) насърчаване на устойчив транспорт и мобилност, (2) енергийно обновяване на сградите, както и стимулиране на дигиталните иновации в управлението на енергията в сградите и уличното осветление, (3) подобряване на управлението на отпадъците и ефективното използване на ресурсите. Тези приоритети са в съответствие и допълват нашия План за устойчива енергия и действия за климата, План за

управление на отпадъците и Плана за устойчива градска мобилност.

Тези амбициозни цели ще доведат до реални измерими промени в енергийна система и сгради, системата за транспорт и мобилност и системата за управление на отпадъците. С тях ще се намалят допълнително емисиите на парникови газове с 41%, за да се покрие установения недостиг до 81%.

В постигането на тази цел Столична община има нужда от подкрепа, координация и съвместни усилия с всички заинтересовани страни. Всеки от тях играе ключова роля в този амбициозен проект, като внася уникални перспективи и основни ресурси, за да осигури успеха на този преход. Затова ще идентифицираме допълнителни заинтересовани страни, които да се включат в изпълнението на ангажиментите за постигане на климатична неутралност.

Националните власти играят важна роля по пътя за повишаване на климатичната неутралност, като предоставят необходимото финансиране, установяват благоприятни регулации и координират националните инициативи с местните усилия. Същевременно, с решение на Министерския съвет от ноември месец 2023 г. България се присъедини към Net-Zero Government Initiative – Leading by Example. Осигуряването на съвместни действия на местните и националните власти ще гарантира синергия на усилията и постигане на целите.

Частният сектор е двигател на иновациите и инвестициите в зелени технологии. Чрез възприемане на устойчиви бизнес практики и сътрудничество с общината, тези участници могат да разработят и внедрят екологосъобразни решения, стимулирайки местната икономика и допринасяйки за въглеродна неутралност.

Академичните и научноизследователските институции предоставят научните знания и технологичните иновации, необходими за справяне с климатичните предизвикателства. Тяхната изследователска и развойна дейност е от решаващо значение за идентифициране на нови решения, подобряване на съществуващите технологии и обучение на следващото поколение климатични лидери.

Важен партньор за постигане на целите към 2030 г. са общинските организации, включително публични предприятия и общински управленски служби, тъй като те са отговорни за изпълнението на програмите за управление на отпадъците, водоснабдяването и обществен транспорт. Тяхното участие осигурява устойчиво функциониране на основните услуги на града и допринася за намаляване на емисиите на парникови газове.

Накрая, гражданите и неправителствените организации играят основна роля за осигуряване на силна подкрепа от страна на общността и повишаване на осведомеността за климатичните въпроси. Тяхното активно участие чрез граждански инициативи, екологични групи за застъпничество и обществени проекти е от съществено значение за установяване на устойчиво поведение и укрепване на устойчивостта на обществото към климатичните промени.

В обобщение, успехът на проекта за климатична неутралност на София зависи от цялостен и приобщаващ подход, при който всяка заинтересована страна допринася значително. Тяхното сътрудничество и ангажираност създават здрава и устойчива екосистема, способна да насочи столицата към устойчиво и проспериращо бъдеще.

Основните интервенции ще обхващат, но не се ограничават до:

1. Насърчаване на устойчив транспорт и мобилност

1.1. Инвестирайте в обществен транспорт

За подобряване на устойчивата мобилност и намаляване на емисиите от транспортния сектор. София с приоритет ще се насочи към

- Електрификация и обновяване на обществения транспорт: Ще работим за инвестиране в цялостна програма за модернизация, като се осигурят нови електрически автобуси, трамваи, тролейбуси и ще се разширят линиите на метрото.

Целта е предоставяне чисти и ефективни възможности за транспорт.

- Разнообразяване и разширяване на инфраструктурата: Ще работим за създаване на инфраструктура, която поддържа и насърчава колоезденето и ходенето пеша.

1.2. Електрифициране на общински и частни превозни средства

София ще

- Насърчава използването на електрически превозни средства (EV) в общински структури, организации и компании;
- Разширяване на градската инфраструктура за зареждане на EV, за да улесните прехода към електрически транспорт;
- Обсъждане на стимули и институционална подкрепа за насърчаване на жителите и бизнеса да възприемат електромобилите, допринасяйки за намаляване на емисиите и подобряване на качеството на въздуха.

2. Подобряване на енергийната ефективност на сградите

2.1. Поетапно енергийно обновяване на общински сгради

Намаляване на потреблението на енергия в съществуващите сгради чрез въвеждането на:

- Енергийно ефективни технологии: изолация, ефективно осветление, интелигентни системи за отопление и охлаждане в съществуващи сгради;
- Енергийни одити: за идентифициране на области за подобрене и ефективно насочване на усилията за модернизация.
- Системи за управление на енергията: инсталиране на интелигентни измервателни устройства и автоматизирани системи за управление

2.2. Стандарти за изграждане на Net-Zero

София се ангажира да работи съвместно със заинтересованите страни за създаване на регулации, гарантиращи, че новите проекти отговарят на най-високите стандарти за енергийна ефективност и насърчават изграждането на сгради, които са неутрални по отношение на въглерода.

3. Кръгова икономика и устойчиво потребление

3.1. Управление на отпадъците

София осъзнава значението на намаляването на отпадъците и принципите на кръговата икономика и работи непрекъснато за подобряване на своите практики за устойчиво управление на отпадъците в съответствие с националните и европейските разпоредби.

- Намаляване на отпадъците и рециклиране
Ще продължим да полагаме усилия за намаляване на генерирането на отпадъци при източника и насърчаване на рециклирането в цялата Столична община, като прилагаме принципа „замърсителя плаща“. Ние сме готови да приложим програми за рециклиране, за да насърчим жителите и бизнеса да разделят ефективно рециклируемите материали.

Ще провеждаме широки образователни кампании за повишаване на осведомеността относно намаляването на отпадъците, рециклирането и практиките за отговорно потребление.

3.2. Зелени обществени поръчки

За допълнително повишаване на устойчивостта на процесите, Столична община ще разработи, съвместно със заинтересовани страни, практики за организиране на т.нар. „Зелени обществени поръчки“ и ще работи за тяхното ефективно въвеждане.

Приложеният План за действия за климатична неутралност до 2030 г. предоставя подробна информация за изпълнението на описаните по-горе приоритети и интервенции, включително графици, източници на финансиране и сътрудничество със заинтересованите страни.

Ние сме заедно посветени на това да направим София по-зелена, по-здравословна, устойчива и по-устойчива в полза на цялата местна общност и глобалната околна среда.

4 Процес и принципи

Процес и принципи

1. Процес

Систематичният процес стриктно следва основната рамка за ефективно планиране на действия, изложена в Информационния комплект за градовете, Картата на климатичния преход и Модела на теорията за промяната.

Процесът по очертаване на ангажиментите на града за постигане на климатична неутралност започват още през 2017 г., когато в Столична община се създава специализирана структура – дирекция „Климат, енергия и въздух“. Тя отговаря за въпросите, свързани с политиките по справяне с изменението на климата и качеството на атмосферния въздух.

Усилията на общината се подпомагат и от: Координационното звено, което следи напредъка на SECAP 2021-2030 и прилагането на принципа "Енергийна ефективност на първо място"; Научният съвет по климат и климатични промени, който участва в обсъждането на проекти и разработването на политики, и новосъздадената иновативна структура. С цел подпомагане на процеса по разработване на Договора за климатична неутралност се сформира Звено за преход към климатична неутралност.

Включването на заинтересованите страни е важна стъпка в процеса по очертаване на ангажиментите за увеличаване на климатичната неутралност. В тази посока е разработена и се прилага Комуникационна стратегия към SECAP 2021-2030. Създаден е и единен център, който предоставя съвети и подкрепа на гражданите по отношение на потреблението на енергия и спестяванията, енергийната ефективност и използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Освен това платформата „София избира“ дава възможност на гражданите да предлагат и съвместно проектират проекти и да участват в тяхното изпълнение.

В рамките на изпълнението на Договорът за климатична неутралност съществуващото сътрудничество с различни заинтересовани страни ще бъдат допълнително разширени и ще бъдат създадени нови партньорства за постигане на амбициозните цели.

Процесът на разработване и прилагане е подробно описан в Раздел 1.5 от приложената План за действия за климатична неутралност. Той следва картата на Прехода и Теорията на промяната на NZC и се основава на четири стълба:

IMPLEMENTATION PROCESS

2. Мониторинг и управление на Договора за климатична неутралност (ССС)

Мониторингът на изпълнението на Договора ще се основава на първо място на ясни процедури за събиране на данни и на второ място - процедури за проследяване на напредъка по изпълнението на заложените индикатори (представени подробно в Раздел 3.3 от приложената План за действия за климатична неутралност).

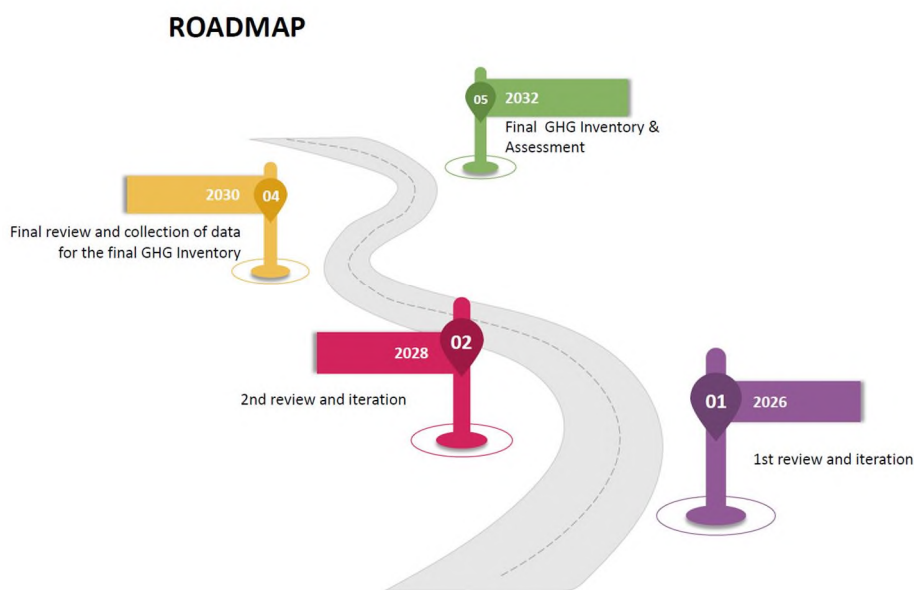
Събраната информация ще бъде анализирана, за да се предвидят евентуални проблеми пред изпълнението и да се начертаят възможни подходи за преодоляването им.

Процесът на мониторинг ще включва:

а. Годишна проверка на напредъка на действията и информиране на общността – ежегодно ще се извършва повторна проверка за определяне на необходимостта от актуализации в зависимост от развитието на местния контекст, както и от местното, националното и европейското законодателство във връзка с климатичната неутралност.

б. Периодична оценка и преглед на резултатите от изпълнените проекти и дейности – поне два пъти годишно или на по-често ще се организират мониторингови сесии за Звеното за преход към климатична неутралност с цел решаване на възникнали въпроси възможно най-бързо и ефективно.

в. Редовен преглед на СССР на София от специализираните структури и организиране на съвместни сесии между Звеното за преход и Научния съвет за климат и климатични промени за преодоляване на пропуски, несъответствия, несъвместимости с политиките и/или регулации, ако е приложимо. Графикът за периодичен преглед на СССР е представен в долупосочената пътна карта:

Климатичният договор е с хоризонт до 2050 г., което е дългосрочно усилие и обхваща действия и инициативи в различни сектори и с различни заинтересовани страни. Поради тази причина предвиждаме за управлението на договора да бъде организирано по следния начин:

а. Дирекция „Климат, енергия и въздух“ в АСО ще осъществява регулярен мониторинг на изпълнението на Договора, ще поддържа непрекъсната връзка със заинтересованите страни и ще подкрепя работата на „Звеното за преход към климатична неутралност“;

б. Съществуващото „Звено за преход към климатична неутралност“ ще се превърне в постоянно действащо като ще се актуализира състава му и ще се включат представители на заинтересованите страни, подписали договора. Основните задължения на Звеното ще са

свързани със стратегическо наблюдение напредъка по изпълнението на предвидените мерки, предоставяне на насоки и предложения за решения на възникнали предизвикателства. Звеното ще се събира регулярно, но не по-рядко един път на шест месеца;

в. Активиране на ролята на „Научния съвет по климат и климатична неутралност“, чрез включването му на най-ранен етап в обсъжданията на потенциални мерки за постигане на климатична неутралност.

3. Принципи

Столична община следва няколко водещи принципа, които формират пътната карта към климатична неутралност на града и укрепват ролята му като модел за иновации и новаторство:

Отчетност: Извършване на периодична отчетност пред структурите за мониторинг и управление на Договора и пред обществеността. Оставаме отворени за външна оценка и мнение.

Съвместен дизайн/Съвместно създаване: Ангажиране на заинтересованите страни, включително гражданите и бизнеса, в разработването и изпълнението на Договора за климатична неутралност (ССС), за да се гарантира, че той отговаря на техните нужди и приоритети. Гражданите участват в предлагането и избора на конкретни проекти. Те редовно се включват в обществените обсъждания на действията, предложени от общината, а бизнесът се насърчава да предприема действия за смекчаване на климатичните промени и адаптация към тях.

Иновации: Използване на иновативни идеи и подходи, които могат да подпомогнат пътя ни към климатична неутралност.

Социално участие: Отчитане на социалното въздействие при планирането и изпълнението на Договора. Това ще позволи идентифицирането на препятствията пред участието на уязвими социални групи в действията по СССР и нашето намерение е да гарантираме справедлив преход за всички.

Систематичен и ориентиран към търсенето подход: Всички предложени действия са интегрирани в систематичен и са водени от нуждите и приоритетите на гражданите за тяхното благосъстояние. Нашата стратегия включва интегрирани интервенции.

Мониторинг и съвместно учене: Постоянен мониторинг на изпълнението и коригиране и допълване на Договора. Той е „жив документ“ и трябва постоянно да бъде преглеждан, усъвършенстван, допълван и адаптиран. Чрез постоянен мониторинг на надеждността и уместността на мерките ние споделяме наученото с други градове и усвояваме техните уроци, като използваме възможността да прилагаме различни, по-добри и по-ефективни мерки, ако е необходимо. Затова ще продължим да подобряваме установените процеси и структури, които позволяват гъвкави действия и реакции.

Целта на този документ е да обедини нашите ангажименти и да предостави пътна карта за Столична община за подобряване на нейната климатична неутралност. В този документ потвърждаваме нашата решимост да се борим срещу изменението на климата и той служи като ръководство за нашите текущи усилия.

Ние се ръководим от няколко ключови принципа като прозрачност, отчетност и иновации. Вярваме в съвместното създаване на системни и ориентирани към търсенето действия. С това се ангажираме с цялостен мониторинг и съвместни усилия, които гарантират, че нашите действия ще бъдат ефективни и напредъкът ни ще бъде измерим.

Напълно сме наясно, че Договорът за климатично неутрален град е жив документ, който ще бъде постоянно преглеждан и актуализиран периодично с оглед на неговата ефективност,

отговорност към ангажиментите и ангажиране на нови заинтересовани страни в съответствие с финансовите и мониторинговите цикли.

Нашите ангажименти са резултат от процеса на съвместно създаване с местни, регионални и национални заинтересовани страни, установявайки нови начини на мислене и работа заедно за постигане на климатична неутралност до 2030 г.

Нашата обща цел е да постигнем системна промяна в града, включително в секторите с най-големи емисии в града.

Вярваме, че нашите ангажименти ще доведат до значима промяна, която ще има благоприятно въздействие върху намаляването на емисиите на парникови газове в град София.

Ние, долуподписаните, се ангажираме да обединим усилията си, за да направим Столична община климатично неутрална до 2030 г.

Ние се съгласяваме с общата визия и ангажименти, формулирани в този документ, и ще допринесем за постигането на нашите общи цели.

Този документ за ангажимент и неговите приложения, които са неразделна част от него, са разработени в рамките на итеративен процес, като динамичен и гъвкав документ, който ще бъде подложен на мониторинг, актуализация и промяна с цел преглед и коригиране на ангажиментите, действията и/или инвестициите, необходими за постигане на целите за климатична неутралност на града. Той представлява проявление на нашата колективна воля, споделена визия и твърд ангажимент за устойчиво и климатично неутрално бъдеще.

5 Подписали страни

Name of the signatory (organisation)	Sector / Domain / Level of operation ¹	Legal form	Name of the responsible person	Position of the responsible person
Sofia Municipality	Governance, local	Municipality - Local government	Vasil Terziev	Mayor of Sofia Municipality
Association of commercial building owners in Bulgaria				
Bulgarian construction chamber				
Sofiyska Voda AD	Water Supply and Wastewater treatment	Water Supply and Wastewater Treatment Utility		Executive Director
SOF CONNECT AD – Airport operator of SOFIA AIRPORT	Transport / Airport Airborne transport	Private company/Airport	Jesus Caballero Pinto	Chief Executive Officer
University of Architecture,	Science & education	University		Provost

¹ Please mention if the organisation is active at local, regional, national, or international level.

2030 Climate-Neutrality
Commitments

Construction and Geodesy				
University of National and World Economy	Science & education	University		Provost
University of forestry	Science & education	University		Provost
University of Transport	Science & education	University		Provost
Clean Tech Bulgaria	Innovation & Sustainable development	Non-profit organization		
Bulgarian Green Building Council	Science & education for transforming the built environment	Non-profit organization		

Приложение 1: Индивидуални ангажменти

Индивидуалните ангажменти на всяка от заинтересованите страни, подписали Договора за климатична неутралност ще бъдат приложени допълнително.